

Un dirhem de Madinat al-Zahra de l'any 343, variant de llegenda

JOSEP PELLICER I BRU (Barcelona)

I

Crida força l'atenció, el trobar una variant de llegenda, o millor dit, de col·locació de llegenda, quan aquesta sèrie del Califat ha estat estudiada prou a fons per nombroses erudits.¹

L'ordenació normal a la I. A., és la següent: ²

No (hi ha) més déu que	لا اله الا	La ilaho illā
Alà, solament ell	الله و بكنه	ALLah whadahu
és l'únic.	لا شريك له	La sherika lahu.

Però, les monedes que ens duen a escriure aquesta petita nota, diuen com segueix:

A:

No (hi ha) més déu que Alà,	لا اله الا الله	La ilaho illā <u>ALLah</u>
solament ell	و بكنه	wh a d'a h'u
és l'únic.	لا شريك له	La sherika lahu.

A sota de la professió de fe (Mohamed)³

1. Caldria, tal vegada, fer una relació exhaustiva suara d'autors que tracten la moneda del Califat, però seria massa extens per un article de durada curta. El lector sabrà disculpar aquesta manca.

2. La traducció que segueix, és lliure i ens sembla quelcom més adient per aquesta professió de fe musulmana. La 'surah' CXII del Corà diu taxativament que: Alà (és) un; Alà (és) etern; no va engendrar i no, fou engendrat i no hi ha per a ell cap d'igual. En llenguatge planer: «ALA ES UNIC». Encara que la paraula exacta fóra «AL-UAHID», les monedes porten «LA SHERIKA LAHU», que traduït literalment vol dir: «no (hi ha) company per a ell», per tal com tot l'eix de la doctrina aràbiga és que Alà és un déu únic, en contraposició a la «trinitat» cristiana, considerada per Mahoma com una forma d'idolatria.

3. CODERA Y ZAIDIN, Francisco. *Tratado de Numismática Árabe-Española*. Madrid, 1879, pàg. 85. Diu que Mohammad es troba a les monedes de l'any 336 al 346 A.H.

VIVES Y ESCUDERO, Antonio. *Monedas de las Dinastías Árabe-Españolas*. Madrid 1893. Mohammad, 336-348.

MILES, George C. *The Coinage of the Umayyads of Spain*. Part two. p. 296-298. No està d'acord amb les encunyacions posteriors a l'any 346 amb el nom de Mohammad.

Hi trobem però, una petita variant a la primera línia:

B:

لا اله الا الله La ilLaho ilLa Alah

que existeix a dues monedes.⁴ Del primer tipus (A), en coneixen tres.

Els reversos no tenen cap problema, per tal com són tots iguals al patró i no porten cap mena de marca.

II

Una petita revisió de les encunyacions d'aquest any 343 A. H., ens porta a la conclusió d'una reducció important de les variacions (¿motius ornamentals o controls de seca?) que apareixen a les monedes de la dècada anterior i que comença a observar-se l'any 338 i 339 per primera vegada després de la brillant escomesa de les encunyacions a Madinat al-Zahra el 336 A. H. i el 337 A. H. Els anys 340 A. H. i el 341 A. H. torna a aparèixer una gran profusió de marques, minvant fortament el 342, 343, 344 i 345 A. H., essent aquest últim el més minso. El 346 canvia el regidor de la seca passant a ocupar el lloc de Mohammed,⁵ probablement Ahmed B. Nasr B. Khalid⁶ que encunyà peces del 346 endavant, amb el seu nom a l'àrea I, sota la professió de fe.

Peces amb

RESUM DE LES PECES CONEGUDES PER ANYS

<i>Mad. al-Zahra</i>	<i>Vives</i>		<i>Miles</i>		<i>P/PG</i> ⁷	<i>SC-J</i>	<i>Total</i>	<i>%</i>
336	(415)	5	(226)	14	1	—	20	1,75
337	(417)	65	(227)	56	20	1	142	12,6
338	(418)	64	(228)	45	25	7	141	12,5
339	(419)	43	(229)	28	26	1	98	8,7
340	(421)	63	(230)	38	14	3	118	10,5
341	(422)	49	(231)	35	36	4	124	11,0
342	(424)	36	(232)	39	27	3	105	9,3
343	(425)	29	(234)	30	25 + 5 (8)	2	91	8,0
344	(427)	21	(235)	40	31	7	99	8,75
345	(428)	20	(236)	28	24	1 ?	73	6,4
346	(429)	41	(237)	47	29	—	117	10,5
		436	400		263	29	1.128	100

4. Es veritat que a les primeres monedes Omeies del Califat 316-320 A.H. el nom d'Alà també és situat a la primera línia, però l'any 343 és l'excepció de la resta d'encunyacions que segueixen el patró, diríem, oficial i de més a més no està registrat a cap llibre dels consultats habitualment.

5. MILES, George C. *Op. cit.*, part one, pàg. 76. 3) Probably not 347 and 348, the coins of those years with the name of Muhammad probably being misattributions.

6. *Ibid.* pàg. 55. 4. (Ahmad) 346-350.

7. Col·leccions particulars.

8. Aquestes cinc peces són les que es presenten aquí, en aquest estudi i que són inèdites.

La raresa de les peces anotades més amunt resta a bastament aclarida essent la més rara l'encunyació de l'any 336 A. H. El grup dels anys 343 al 345 també resulta d'una escassetat notable.

Per tant, les peces amb la llegenda variant de col·locació, amb Alà a la primera línia, deuen correspondre a una encunyació certament curtíssima de l'any 343 A. H.

III

Les peces marcades P/PG, corresponen a una troballa realitzada a l'àrea de Còrdoba, tal vegada abans de l'any 1975. És molt difícil saber detalls més exactes d'ubicació, quantitat i data. D'acord amb els nostres apunts ens atrevim a dir que el tresor constava de varis milers de dirhems i anava de l'any 321 A. H. al 360 A. H. Podria acceptar-se que no hi havien dinars.

Les 5 monedes amb el nom d'Alà a primera línia, corresponen totes a la troballa de Còrdova.

Les anotacions amb SC-J, procedeixen de l'àrea de Jaén i, molt probablement, de la serra de Casorla. La troballa consistia en 237 monedes aràbigues. No hi havia cap dinar. La data de la troballa és desconeguda.

Aquests dos conjunts seran estudiats i donats a conèixer, probablement, en una data propera.

TIPUS A

TIPUS B

